

มารยาทในการกินและดื่ม

﴿آداب الأكل والشرب﴾

[ไทย – Thai – تايلاندي]

มุหัมมัด อัดตุวัยญีรีย

แปลโดย : ชุกรีย์นุร จงรักศักดิ์

ผู้ตรวจทาน : ชุฟอัม อุษมาน

2009 – 1430

islamhouse.com

﴿آداب الأكل والشرب﴾

« باللغة التايلاندية »

محمد بن إبراهيم التويجري

ترجمة: شكري نور

مراجعة: صافي عثمان

2009 - 1430

islamhouse.com

มารยาทในการกินและดื่ม

■ อาหารของมุสลิม : ต้องดีและเป็นที่อนุมัติ

1. อัลลอฮ์ได้กล่าวว่า :

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِن كُنتُمْ
إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ» (البقرة : 172)

ความว่า : โอ้ บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย สูเจ้าจงบริโภคสิ่งที่ดีจากสิ่งที่เราได้ประทาน
แก่สูเจ้า และจงขอบคุณต่ออัลลอฮ์ หากสูเจ้าเคารพสักการะแต่เพียงต่อ
พระองค์ (อัลบะเกาะเราะฮะฮ์ : 172)

2. อัลลอฮ์ได้กล่าวว่า :

«الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ
وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُم بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ
وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ
فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنزِلَ مَعَهُ أُولَئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ» (الأعراف : 157)

ความว่า : คือ บรรดาผู้ปฏิบัติตามเราะซูลผู้เป็นนบีที่เขียนอ่านไม่เป็นดังที่พวก
เขาพบเขา (นบี) ถูกจารึกไว้ ณ. ที่พวกเขา ทั้งในอัล-เตวารอต และในอัล-อินญีล
โดยที่เขา (นบี) จะใช้พวกเขาให้กระทำในสิ่งที่ชอบและห้ามพวกเขามิให้
กระทำในสิ่งที่ไม่ชอบและจะอนุมัติสิ่งที่ดี ๆ ให้แก่พวกเขา และจะให้เป็น
ที่
ต้องห้ามแก่พวกเขาซึ่งสิ่งที่เลวทั้งหลาย และจะปลดเปลื้องออกจากพวกเขาซึ่ง
ภาระหนักของพวกเขาและห่วงคอที่ปรากฏอยู่บนพวกเขา ดังนั้น บรรดาผู้ที่
ศรัทธาต่อเขา ยกย่องเชิดชูและช่วยเหลือเขา อีกทั้งยังปฏิบัติตามแสงสว่างที่
ถูกประทานลงมาแก่เขาแล้วไซ้ร้ ชนเหล่านี้แหละคือบรรดาผู้ที่สำเร็จ (อัล-อะฮ์
รอฟ : 157)

■ การกล่าวบิสมิลลาฮ์ก่อนทานอาหารและเริ่มรับประทานสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวก่อน

1. จากอุมัร บินอบีสะละมะฮ์กล่าวว่ :

كُنْتُ غُلَامًا فِي حَجْرِ رَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - وَكَانَتْ يَدِي
تَطِيئُ فِي الصَّحْفَةِ فَقَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - « يَا غُلَامُ
سَمِّ اللَّهَ ، وَكُلْ بِيَمِينِكَ وَكُلْ مِمَّا يَلِيكَ » . فَمَا زِلْتُ تِلْكَ طِعْمَتِي بَعْدُ .
ความว่า : ฉันเคยเป็นเด็กอยู่ในบ้านของท่านเราะฮ์สุลุลลอฮ์ คืออลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ด้วยฮิวะสัลลัมและ (ในตอนกินอาหาร) มือของฉันคลำและทั่วภาค ท่านเราะฮ์
สุลุลลอฮ์จึงบอกกับฉันว่า “โอ้ เด็กเอ๋ย จงกล่าวบิสมิลลาฮ์ และจงทานด้วยมือ
ขวาของเจ้า และจงทานสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเจ้าก่อน” แล้วหลังจากนั้น มันก็
กลายเป็นความเคยชินของฉันตลอดมา (อัลบุคอรีห์ ตามสำนวนนี้ หมายเลข
5376 และมุสลิม หมายเลข 2022)

2. อิบน์มุสอูด กล่าวว่า ท่านเราะฮ์สุลุลลอฮ์ คืออลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

« مَنْ نَسِيَ أَنْ يَذْكَرَ اللَّهَ فِي أَوَّلِ طَعَامِهِ فَلْيَقُلْ بِسْمِ اللَّهِ فِي أَوَّلِهِ وَآخِرِهِ ، فَإِنَّهُ
يَسْتَقْبِلُ طَعَامَهُ جَدِيدًا ، وَيَمْنَعُ الْحَبِيثَ مَا كَانَ يُصِيبُ مِنْهُ » .

ความว่า : ผู้ใดที่ลืมกล่าวถึงอัลลอฮ์ในตอนแรกของการรับประทานอาหาร
ของเขา ขอให้เขาจงกล่าวว่า “บิสมิลลาฮ์ ฟิ เอาวะลียิ อะอากิรียิ” เพราะทำให้
เขาเริ่มรับประทานอาหารใหม่และป้องกันไม่ให้ (ชัยฏอน) ตัวร้ายได้รับส่วนแบ่งจาก
(อาหาร) นั้น (เศาะฮี้หุ บันทีกโดยอิบนุหิบบาน หมายเลข 5213 และบันทีก
โดยอิบนุสุนัยร หมายเลข 461 ดู อัลลิลลิลละฮ์ อัลเศาะฮี้หะฮ์ หมายเลข 198)

■ การกินและดื่มด้วยมือขวา

มีรายงานจากอิบนุอุมร์ ว่าท่านเราะฮ์สุลุลลอฮ์ คืออลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

« إِذَا أَكَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَأْكُلْ بِيَمِينِهِ وَإِذَا شَرِبَ فَلْيَشْرَبْ بِيَمِينِهِ فَإِنَّ
الشَّيْطَانَ يَأْكُلُ بِشِمَالِهِ وَيَشْرَبُ بِشِمَالِهِ » .

ความว่า : เมื่อผู้ใดในพวกท่านจะกินก็จงกินด้วยมือขวา และเมื่อจะดื่มก็จง
ดื่มด้วยมือขวา เพราะแท้จริงแล้วชัยฏอนนั้นจะกินด้วยมือซ้ายและจะดื่มด้วย
มือซ้าย (บันทีกโดยมุสลิม หมายเลข 2020)

■ การหายใจออกภาชนะในตอนดื่ม

จากอนัส กล่าวว่า :

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - يَتَنَفَّسُ فِي الشَّرَابِ ثَلَاثًا وَيَقُولُ
« إِنَّهُ أَرَوَى وَأَبْرَأُ وَأَمْرَأُ » . قَالَ أَنَسٌ فَأَنَا أَتَنَفَّسُ فِي الشَّرَابِ ثَلَاثًا .

ความว่า : ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จะหยุดเพื่อหายใจสามครั้งเมื่อดื่มเครื่องดื่ม โดยท่านกล่าวว่า “มันทำให้อิมกว่า ปลอดภัยกว่า และน่าดูกว่า” อนัสกล่าววว่า ฉันเองจึงหยุดเพื่อหายใจสามครั้งเมื่อฉันดื่ม (มุตตะฟัค อะลัยฮฺ บันทีกโดยอัลบุคอรีฮ์ หมายเลข 5631 และมุสลิมตามสำนวนนี้ หมายเลข 2028)

■ จะรินเครื่องดื่มให้คนอื่นอย่างไร ?

มีรายงานจากอนัส บินมาลิก ว่า :

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- أَتَى بِلَبْنٍ قَدْ شِيبَ بِمَاءٍ وَعَنْ يَمِينِهِ
أَعْرَابِيٌّ وَعَنْ يَسَارِهِ أَبُو بَكْرٍ فَشَرِبَ ثُمَّ أُعْطِيَ الْأَعْرَابِيَّ وَقَالَ «الْأَيْمَنَ
فَالْأَيْمَنَ».

ความว่า : มีคนน่านมที่ผสมกับน้ำมาให้แก่ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม โดยที่ด้านขวาของท่านมีชายเบดูอินอยู่ และที่ด้านขวามีอบูบักรอยู่ ท่านจึงดื่มแล้วยื่นให้ชายเบดูอินนั้น และกล่าวว่า “ด้านขวาแล้วก็ด้านขวา” (มุตตะฟัค อะลัยฮฺ บันทีกโดยอัลบุคอรีฮ์ หมายเลข 2352 และมุสลิมตามสำนวนนี้ หมายเลข 2029)

■ ไม่ดื่มพลาวยีน

1. มีรายงานจากอบีสะอีด อัลคุดรีฮ์ ว่า :

أَنَّ النَّبِيَّ -صلى الله عليه وسلم- زَجَرَ عَنِ الشُّرْبِ قَائِمًا.

ได้ห้ามการดื่มพลาวยีน (บันทีกโดย ความว่า : ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มุสลิม หมายเลข 2025)

2. มีรายงานจากอบีสุร็อยเราะฮฺ ว่า :

أَنَّ النَّبِيَّ -صلى الله عليه وسلم- رَأَى رَجُلًا يَشْرَبُ قَائِمًا فَقَالَ لَهُ: «قِهِ».
قَالَ: لِمَهُ؟ قَالَ: «أَيْسُرُكَ أَنْ يَشْرَبَ مَعَكَ الْهَرِيُّ؟». قَالَ: لَا. قَالَ: «فَقَدْ شَرِبَ
مَعَكَ مَنْ هُوَ شَرُّ مِنْهُ الشَّيْطَانُ».

ความว่า : ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เห็นชายคนหนึ่งกำลังยืนดื่ม ท่านเลยกล่าวกับเขาว่า “จงเอาเจียนออกซะ” เขาถามว่า “ทำไมล่ะ ? ท่านตอบว่า “ท่านชอบหรือที่จะให้แมวดื่มพร้อมกับท่าน ? เขาตอบว่า “ไม่” ท่านกล่าวว่า “ เพราะแท้จริงแล้ว มีตัวที่เลวกว่ามันอีกที่ร่วมดื่มพร้อมกับท่าน มันคือชัยฏอนอย่างไรล่ะ” (เศาะฮีหฺ บันทีกโดยอะหฺมัด หมายเลข 7990 และ

บันทึกโดยอัลดารีมีย์ หมายเลข 2052 ดู อัลลิลลิลละฮฺ อัลเศาะฮี้หะฮฺ หมายเลข 175)

■ ไม่ทานและดื่มในภาชนะทองคำและเงิน

จากหุซัยฟะฮฺ กล่าวว่า :

سَمِعْتُ النَّبِيَّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - يَقُولُ «لَا تَلْبَسُوا الْحَرِيرَ وَلَا
الدِّيْبَاجَ وَلَا تَشْرَبُوا فِي آنِيَةِ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ ، وَلَا تَأْكُلُوا فِي صِحَافِهَا ،
فَإِنَّهَا لَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَلَنَا فِي الْآخِرَةِ» .

ความว่า : ฉันได้ยินท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า “พวกท่านจงอย่าสวมใส่ผ้าไหมหรือ และจงอย่าดื่มในภาชนะทองคำหรือเงิน และจงอย่าทานในจานของมัน(ทองคำและเงิน) เพราะมันเป็นของพวกเขา(ผู้ปฏิเสธศรัทธา)ในโลกดุนยาและเป็นของพวกเราในวันอาคิเราะฮฺ” (มุตตะฟีก อะลียะฮฺ บันทึกโดยอัลบุคอรี๊ย ตามสำนวนนี้ หมายเลข 5426 และมุสลิม หมายเลข 2067)

■ จะทานอาหารอย่างไร ?

1.มีรายงานจากกะบุ บินมาลิก ว่า :

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ- يَأْكُلُ بِثَلَاثِ أَصَابِعٍ وَيَلْعَقُ يَدَهُ
قَبْلَ أَنْ يَمْسَحَهَا .

ความว่า : ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้นจะกินด้วยสามนิ้ว และจะเลียมือของท่านก่อนที่จะเช็ดมัน (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข 2032)

2.มีรายงานจากอนัส ว่า :

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ- كَانَ إِذَا أَكَلَ طَعَامًا لَعِقَ أَصَابِعَهُ
الثَّلَاثَ. قَالَ وَقَالَ «إِذَا سَقَطَتْ لُقْمَةٌ أَحَدِكُمْ فَلْيُيْطِ عَنْهَا الْأَذَى
وَلْيَأْكُلْهَا وَلَا يَدْعُهَا لِلشَّيْطَانِ». وَأَمَرْنَا أَنْ نَسَلَّتِ الْقُصْعَةَ قَالَ «فَإِنَّكُمْ
لَا تَدْرُونَ فِي أَيِّ طَعَامِكُمُ الْبَرَكَةُ».

ความว่า : ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้น เมื่อท่านกินอาหาร ท่านจะเลียนิ้วของท่านสามครั้ง และท่านได้กล่าวว่า “ เมื่ออาหารคำหนึ่งของพวกท่านคนใดตกหล่น ท่านจงหยิบมาเช็ดสิ่งแปลกปลอมออกและจงกินมัน และอย่าได้ทิ้งมันให้กับชัยฏอน” และท่านยังได้สั่งพวกเราให้กินจน

เกลี้ยขาม ท่านกล่าวว่า “เพราะแท้จริงแล้ว พวกท่านไม่รู้หรือว่าอาหารขึ้นใด ที่เป็นขึ้นที่บะเราะกะฮฺ” (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข 2034)

3. มีรายงานจากอิบนุอุมร์ ว่า :

نَهَى رَسُولُ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- أَنْ يَقْرِنَ الرَّجُلُ بَيْنَ التَّمْرَتَيْنِ حَتَّى يَسْتَأْذِنَ أَصْحَابَهُ.

ความว่า : ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ห้ามไม่ให้คนกิน อินทผลัมควบสองเม็ดในคำเดียวจนกว่าเขาจะขออนุญาตเพื่อนๆ ของเขาก่อน (หมายถึง เวลากินอินทผลัมร่วมกับคนอื่น ให้กินคำละเม็ด ห้ามไม่ให้กินคำเดียวสองเม็ด จนกว่าจะขออนุญาตจากเพื่อนๆ เพราะเป็นการเอาเปรียบคนอื่น และแสดงถึงความตะกละและการไม่มีมารยาท - ผู้แปล) (มุตตะฟิฮ อะลัยฮฺ บันทึกโดยอัลบุคอรี หมายเลข 2455 และมุสลิมตามสำนวนนี้ หมายเลข 2045)

4. มีรายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

«لِيَأْكُلَ أَحَدُكُمْ بِيَمِينِهِ وَلِيَشْرَبَ بِيَمِينِهِ وَيَأْخُذَ بِيَمِينِهِ وَيُعْطِ بِيَمِينِهِ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَأْكُلُ بِشِمَالِهِ وَيَشْرَبُ بِشِمَالِهِ وَيُعْطِي بِشِمَالِهِ وَيَأْخُذُ بِشِمَالِهِ» .«

ความว่า : “พวกท่านทุกคนจงทานด้วยมือขวา และจงดื่มน้ำด้วยมือขวา จงรับด้วยมือขวาและจงให้ด้วยมือขวา เพราะแท้จริงแล้วชัฎฏอนนั้นจะทานด้วยมือซ้าย ดื่มน้ำด้วยมือซ้าย จะให้ด้วยมือซ้าย และจะรับด้วยมือซ้าย” (หะสัน บันทึกโดยอิบนุมาญะฮฺ หมายเลข 3266 เศาะฮิฮฺสุนันอิบนุมาญะฮฺ หมายเลข 2643 ดู อัลลิลลิลละฮฺ อัลเศาะฮิหะฮฺ หมายเลข 1236)

▪ ปริมาณอาหารที่รับประทาน

จากมิกดาม บิน มะดีกะริบ เล่าว่า :

سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- يَقُولُ «مَا مَلَأَ آدَمُ وَعَاءَ شَرًّا مِنْ بَطْنٍ بِحَسْبِ ابْنِ آدَمَ أَكْلَاتُ يُقْمَنُ صُلْبُهُ فَإِنْ كَانَ لَا مَحَالَةَ فَتُلْتُ لِبَطْنِهِ وَتُلْتُ لِشَرَابِهِ وَتُلْتُ لِنَفْسِهِ» .«

ความว่า : ฉันได้ยินท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า : “มนุษย์ไม่เคยบรรจลงในภาชนะอันใดที่เลวยิ่งกว่า(การบรรจลงใน) ท้องเพียงพอกแล้วสำหรับลูกหลานอาดัมด้วยอาหารเพียงไม่กี่คำที่สามารถจะยก

หลังของเขา (หมายถึงสามารถประทังชีวิตและสร้างความแข็งแรงแก่ร่างกาย - ผู้แปล) หรือหากจำเป็นจริง ๆ แล้ว ก็ (จงเตรียมท้องไว้สามส่วน) ส่วนหนึ่งสำหรับอาหาร ส่วนหนึ่งสำหรับเครื่องดื่ม และอีกส่วนหนึ่งสำหรับลมหายใจ” (เศาะฮี้หฺ บันทีกโดยอัลติรมีซีย์ ตามสำนวนนี้ หมายเลข 2380 เศาะฮี้หฺสุนันอัลติรมีซีย์ หมายเลข 1939 และบันทีกโดยอิบนุมาญะฮฺ หมายเลข 3349 เศาะฮี้หฺสุนันอิบนุมาญะฮฺ หมายเลข 2704)

■ ไม่ตำหนิอาหาร

จากอับดุลลอฮฺ เราะฮะฮฺ กุลว่า :

مَا عَابَ النَّبِيُّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - طَعَامًا قَطُّ ، إِنْ أَشْتَهَاهُ أَكَلَهُ ، وَإِنْ كَرِهَهُ تَرَكَهُ .

ความว่า : ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ไม่เคยตำหนิอาหารเลย หากท่านชอบท่านก็จะทาน และหากท่านไม่ชอบ ท่านก็จะละจากมันเสีย (มุตตะฟัค อะลียฺฮฺ บันทีกโดยอัลบุคอรีฮฺ ตามสำนวนนี้ หมายเลข 5409 และมุสลิม หมายเลข 2064)

■ ไม่ทานมากจนเกินไป

มีรายงานจากอิบนุอุมร์ ว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

«الْكَافِرُ يَأْكُلُ فِي سَبْعَةِ أَمْعَاءٍ وَالْمُؤْمِنُ يَأْكُلُ فِي مِعَى وَاحِدٍ».

ความว่า : “คนกาเฟรเขาจะทาน (อาหาร) ในปริมาณเจ็ดกระเพาะ ส่วนคนมุมีนเขาจะทาน (อาหาร) ในปริมาณเพียงกระเพาะเดียว” (มุตตะฟัค อะลียฺฮฺ บันทีกโดยอัลบุคอรีฮฺ หมายเลข 5393 และมุสลิม ตามสำนวนนี้ หมายเลข 2060)

■ ประเสริฐของการเลี้ยงอาหารและให้ความช่วยเหลือแก่คนอื่น

มีรายงานจากญาบิร บินอับดุลลอฮฺ ว่าท่านได้ยินท่านเราะฮฺลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่ :

«طَعَامُ الْوَاحِدِ يَكْفِي الْإِثْنَيْنِ وَطَعَامُ الْإِثْنَيْنِ يَكْفِي الْأَرْبَعَةَ وَطَعَامُ الْأَرْبَعَةِ يَكْفِي الثَّمَانِيَةَ».

ความว่า : “อาหารสำหรับหนึ่งคนจะพอสำหรับสองคน อาหารสำหรับสองคนจะพอสำหรับสี่คน และอาหารสำหรับสี่คนจะพอสำหรับแปดคน” (บันทีกโดยมุสลิม หมายเลข 2059)

มีรายงานจากอับดุลลอฮฺ บินอัมร์ ว่า :

أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ النَّبِيَّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - أَيُّ الْإِسْلَامِ خَيْرٌ قَالَ «تُطْعِمُ
الطَّعَامَ ، وَتَقْرَأُ السَّلَامَ عَلَى مَنْ عَرَفْتَ ، وَعَلَى مَنْ لَمْ تَعْرِفْ»

ความว่า : มีชายคนหนึ่งได้ถามท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ว่า : (คำสอนของ) อิสลามอันไหนดีที่สุด ? ท่านตอบว่า “ ท่านเลี้ยงอาหารและให้สลามแก่คนที่ท่านรู้จักและคนที่ท่านไม่รู้จัก ” (มุตตะฟั ก อะลัยฮฺ บันทีกโดยอับดุลคอรีเย์ ตามสำนวนนี้ หมายเลข 6236 และมุสลิม หมายเลข 39)

จากอบีอัยยูบ อัลอันศอริเย์ กล่าวว่่า :

قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - إِذَا أَتَى بِطَعَامٍ أَكَلَ مِنْهُ وَبَعَثَ
بِفَضْلِهِ إِلَيَّ.

ความว่า : ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม นั้น เมื่อมีคนนำอาหารมาให้ ท่านจะทานส่วนหนึ่ง และจะส่งส่วนที่เหลือมาให้ฉัน (บันทีกโดยมุสลิม หมายเลข 2053)

■ การกล่าวชื่นชมอาหารของผู้ทาน

มีรายงานจากญาบิร บินอับดุลลอฮฺ ว่า :

أَنَّ النَّبِيَّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - سَأَلَ أَهْلَهُ الْأُذْمَ فَقَالُوا مَا عِنْدَنَا إِلَّا خَلٌّ.
فَدَعَا بِهِ فَجَعَلَ يَأْكُلُ بِهِ وَيَقُولُ «نِعْمَ الْأُذْمُ الْخَلُّ نِعْمَ الْأُذْمُ الْخَلُّ».

ความว่า : ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ได้ถามคนในบ้านของท่านถึงเครื่องปรุงรสหรือกับอาหาร พวกเขาตอบว่า พวกเขาไม่มีสิ่งอื่นใดนอกจากน้ำส้มสายชู ท่านจึงขอให้นำมาแล้วท่านก็รับประทาน และกล่าวว่า “ช่างเป็นเครื่องปรุงรสที่เลิศจริงๆ เจ้าน้ำส้มสายชูนี้ ช่างเป็นเครื่องปรุงรสที่เลิศจริงๆ เจ้าน้ำส้มสายชูนี้ ” (บันทีกโดยมุสลิม หมายเลข 2052)

■ ไม่เป่าลมรดเครื่องดื่ม

จากอบีสะอีด อัลคุดริเย์ กล่าวว่่า :

نَهَى رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - عَنِ الشُّرْبِ مِنْ ثُلْمَةِ الْقَدَحِ وَأَنْ
يُنْفَخَ فِي الشَّرَابِ.

ความว่า : ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ได้ห้ามดื่มน้ำจากภาชนะ (แก้ว) ที่ปากแตกร้าว และห้ามเป่าลมรดเครื่องดื่ม (เศาะฮิหฺ บันทีกโดยอบูดาอูดตามสำนวนนี้ หมายเลข 3722 เศาะฮิหฺสุนันอบูดาอูด หมายเลข

3165 และบันทึกโดยอัลติรมีซีซี หมายเลข 1887 เศาะฮ์ฮ์สุนันอัลติรมีซีซี หมายเลข 1538)

■ ผู้ให้บริการน้ำแก่คนอื่นต้องดื่มหลังสุด

จากอบีเกาะตาตะฮฺ กล่าวว่า :

خَطَبَنَا رَسُولُ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- وفي آخره قَالَ: «إِنَّ سَاقِي الْقَوْمِ
آخِرُهُمْ شُرْبًا».

ความว่า : ท่านเราะฮ์ฮ์ลุลลอฮฺ คือลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวคุฏบะฮฺแก่พวกเรา โดยในตอนท้ายท่านกล่าวว่า “แท้จริงแล้ว ผู้ที่ให้บริการน้ำแก่คนอื่นนั้น ต้องดื่มเป็นคนสุดท้าย” (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข 681)

■ การรับประทานอาหารร่วมกัน

วัหซีฮฺ บินหับบฺ ได้เล่าจากบิดาของเขา และบิดาของเขาได้เล่าจากปู่ของเขาว่า :

أَنَّ أَصْحَابَ النَّبِيِّ -صلى الله عليه وسلم- قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّا نَأْكُلُ وَلَا
نَشْبَعُ. قَالَ « فَلَعَلَّكُمْ تَفْتَرِقُونَ ». قَالُوا نَعَمْ. قَالَ « فَاجْتَمِعُوا عَلَى
طَعَامِكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ يُبَارِكْ لَكُمْ فِيهِ ».

ความว่า : เหล่าสหายของท่านนบี คือลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า : “โอ้ท่านเราะฮ์ฮ์ลุลลอฮฺ พวกเราทานอาหาร แต่ไม่อิม” ท่านตอบว่า “พวกท่านคงจะแยกย้ายกัน (ทาน)” พวกเขาตอบว่า “ใช่แล้ว” ท่านกล่าวว่า “ถ้าเช่นนั้นพวกท่านจงร่วมกันรับประทานอาหารเป็นกลุ่ม และจงเอ่ยพระนามของอัลลอฮฺแล้วพวกท่านจะได้รับบะเราะกะฮฺจากการทานแบบเป็นกลุ่มอย่างแน่นอน” (หะสัน บันทึกโดยอบูดาวูด ตามสำนวนนี้ หมายเลข 3764 เศาะฮ์ฮ์สุนันอบูดาวูด หมายเลข 3199 และบันทึกโดยอิบนุมาญะฮฺ หมายเลข 3268 เศาะฮ์ฮ์สุนันอิบนุมาญะฮฺ หมายเลข 2657)

■ การให้เกียรติแขกและให้บริการด้วยตัวเอง

1.อัลลอฮฺ ได้กล่าวว่า :

«هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِينَ، إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا
قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ، فَرَأَى إِلَى أَهْلِهِ فَجَاءَ بِعَجَلٍ سَمِينٍ، فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ
أَلَا تَأْكُلُونَ» (الذاريات: 24-27)

ความว่า : เรื่องราวของแขกผู้มีเกียรติของอิบรอฮีมได้มาถึงเจ้าบ้านใหม่ เมื่อพวกเขาได้เข้ามาหาเขา (อิบรอฮีม) พวกเขา กล่าวว่า “ศานติ” เขากลับมาตอบว่า

“ศานติ” (พวกท่านเป็น) หมูชนผู้แปลกหน้า แล้วเขาก็รีบเข้าไปหาครอบครัวของเขา แล้วได้นำลูกวัวอ้วน (ที่ย่างเสร็จแล้ว) ออกมา และได้วางมันไว้ข้างหน้าพวกเขา เขากล่าวว่า พวกท่านไม่รับประทานหรือ (อัล-ซารียาต : 24-27)

2. มีรายงานจากอบีซุร็อยหุ อัลกะอ์บีย์ ว่าท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

«مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ صَيْفَهُ، جَائِزَتُهُ يَوْمٌ وَلَيْلَةٌ، وَالضِّيَافَةُ ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ، فَمَا بَعْدَ ذَلِكَ فَهُوَ صَدَقَةٌ، وَلَا يَحِلُّ لَهُ أَنْ يَثْوِيَ عِنْدَهُ حَتَّى يُجْرَجَهُ.»

ความว่า : “ผู้ใดที่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺและวันสุดท้าย ขอต้องให้เกียรติต่อแขกของเขา รางวัลหรือการต้อนรับอย่างพิเศษที่สุดสำหรับเขาคือหนึ่งวันหนึ่งคืน และให้ที่พักพิงแก่เขาเป็นเวลาสามวัน ส่วนที่เหลือหลังจากสามวันให้หลังถือเป็นการให้ทาน และไม่อนุมัติให้แขกพำนักอยู่กับเจ้าบ้านเป็นเวลานาน จนทำให้เขาต้องอึดอัดและลำบากใจ” (มุตตะฟัก อะลยฮฺ บันทีกโดยอัลบุคอรีฮฺ ตามสำนวนนี้ หมายเลข 6135 และมุสลิม หมายเลข 48) (ไม่อนุมัติให้แขกพักค้างคืนที่บ้านคนอื่นเป็นเวลาหลายวันติดต่อกัน จนทำให้เจ้าบ้านเกิดความอึดอัดทำให้เกิดปัญหาและผู้เป็นแขกต้องมีบาป-ผู้แปล)

■ วิธีนั่งรับประทานอาหาร

1. จากอบีญุฮัยฟะฮฺ เล่าว่าท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

«إِنِّي لَا آكُلُ مَتَكِيًّا»

ความว่า : “แท้จริง ฉันจะไม่รับประทานอาหารในสภาพเท้าแขน” (บันทีกโดยอัลบุคอรีฮฺ หมายเลข 5298)

บรรดาอุละมาอ์มีทัศนะที่ขัดแย้งเกี่ยวกับความหมายของการนั่ง “อิตติกาอ์” ขณะทานอาหาร ดังนี้ (ดู ซาตุลมะอะอาด 4/221-222, ฟัตหุลบารีย์ 9/670, นัยลุลเอาฎอร 8/183)

- 1- การนั่งลงอย่างมั่นคงไม่ว่าจะอยู่ในท่าใดก็ตาม
- 2- การนั่งแบบเอนตัวไปข้างใดข้างหนึ่ง (ทัศนะของอิบนุลญะอีย)
- 3- การนั่งแบบเท้าแขนข้างซ้ายลงบนพื้น
- 4- การนั่งแบบพิงหลังไปพนักกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
- 5- การนั่งแบบท่าขัดสมาธิ แต่มีข้อสันนิษฐานไม่ถือว่าการนั่งทำนี้เป็นกรนั่งแบบอิตติกาอ์

(อัลอินศอฟ 8/243, กัชซาฟ อัลเกาะนาอู 4/156) เช่นเดียวกับเซคอัลบานีย์ที่ไม่เห็นด้วย (พะตาวาญิดตะฮฺ เทปม้วนที่ 13) - ผู้แปล

2.จากอนัส บินมาลิก เล่าว่า :

رَأَيْتُ النَّبِيَّ -صلى الله عليه وسلم- مُقْعِيًا يَأْكُلُ تَمْرًا.

ความว่า : ฉันเห็นท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั่งคุกเข่าทานผลอินทผลัม (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข 2044)

3.จากอับดุลลอฮฺ บินบุสฺรุ เล่าว่า :

أَهْدَيْتُ لِلنَّبِيِّ -صلى الله عليه وسلم- شاةً فَجَعَلَى رَسُولُ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- عَلَى رُكْبَتَيْهِ يَأْكُلُ فَقَالَ أَعْرَابِيٌّ مَا هَذِهِ الْجِلْسَةُ فَقَالَ «إِنَّ اللَّهَ جَعَلَنِي عَبْدًا كَرِيمًا وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا عَنِيدًا»

ความว่า : ฉันได้มอบแพะหนึ่งตัวเป็นของขวัญให้กับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านเราะสูลุลลอฮฺเลยนั่งคุกเข่ารับประทาน ชายอาหรับเบดูอินคนหนึ่งเลยถามขึ้นว่า นี่มันคือท่านั่งอะไรกัน ? ท่านจึงตอบว่า “แท้จริงอัลลอฮฺได้ทรงสร้างฉันให้เป็นป่าวที่สุภาพ และพระองค์ไม่ได้สร้างฉันให้เป็นคนเผด็จการที่ยิ่งยะโส” (เศาะฮี้หฺ บันทึกโดยอบูดาวูด หมายเลข 3773 เศาะฮี้หฺ สุนันอบูดาวูด หมายเลข 3207 และบันทึกโดยอิบนุมาญะฮฺ ตามสำนวนนี้ หมายเลข 3263 เศาะฮี้หฺ สุนันอิบนุมาญะฮฺ หมายเลข 2640)

■ ลักษณะการรับประทานของคนริบร็อน

จากอนัส เล่าว่า :

أَتَى رَسُولُ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- بِتَمْرٍ فَجَعَلَ النَّبِيُّ -صلى الله عليه وسلم- يَقْسِمُهُ وَهُوَ مُحْتَفِزٌ يَأْكُلُ مِنْهُ أَكْلًا ذَرِيعًا. وَفِي رِوَايَةٍ زُهَيْرٍ: أَكْلًا حَثِيثًا.

ความว่า : ผลอินทผลัมได้ถูกนำมาให้แก่ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านนบีจึงแบ่งมันส่วนหนึ่งให้คนอื่น ซึ่งท่านอยู่ในท่าที่เตรียมพร้อม ท่านจึงรับประทานด้วยการทานที่รีบเร่ง (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข 2044)

■ การปิดภาชนะเครื่องดื่มให้มิดชิดก่อนจะเข้านอนพร้อมกับเอ่ยพระนามอัลลอฮฺ

จากญะบิร เล่าว่าท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

«...وَأَغْلِقْ بَابَكَ، وَادْكُرِ اسْمَ اللَّهِ، وَأَطْفِئِ مِصْبَاحَكَ، وَادْكُرِ اسْمَ اللَّهِ، وَأَوْكِ سِقَاءَكَ، وَادْكُرِ اسْمَ اللَّهِ، وَحَمِّرْ إِنَاءَكَ، وَادْكُرِ اسْمَ اللَّهِ، وَلَوْ تَعْرَضَ عَلَيْهِ شَيْئًا»

ความว่า : “...ท่านจงปิดประตูบ้านท่านพร้อมเอ่ยพระนามอัลลอฮฺ จงดับตะเกียงของท่านพร้อมกับเอ่ยนามอัลลอฮฺ จงคว่ำภาชนะเครื่องดื่มของท่านพร้อมกับเอ่ยพระนามอัลลอฮฺ และจงครอบปิดภาชนะต่างๆของท่านพร้อมกับเอ่ยพระนามอัลลอฮฺ แม้ว่าท่านเพียงแต่จะเอาอะไรมาวางกั้นบนมันก็ตาม” (มุตตะฟัค อะลียฮฺ บันทีกโดยอัลบุคอรีฮฺ ตามสำนวนนี้ หมายเลข 3280 และมุสลิม หมายเลข 2012)

■ การรับประทานอาหารพร้อมกันคนใช้

มีรายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

«إِذَا آتَى أَحَدَكُمْ خَادِمُهُ بِطَعَامِهِ، فَإِنْ لَمْ يُجْلِسْهُ مَعَهُ فَلْيُنَاوِلْهُ أَكْلَهُ أَوْ أَكْلَتَيْنِ، أَوْ لُقْمَةً أَوْ لُقْمَتَيْنِ، فَإِنَّهُ وَلِي حَرَّةٍ وَعِلَاجَةٍ»

ความว่า : “เมื่อมีคนเขี่ยอาหารมาให้พวกท่านคนใด ถ้าหากเขาไม่เชิญเขาให้นั่ง (รับประทานอาหาร) พร้อม (กับเขา) ก็ขอให้เขาจงหยิบให้เขาหนึ่งชิ้นหรือสองชิ้น หรือหนึ่งคำหรือสองคำ เพราะแท้จริงเขา(ต้องเห็นดีเห็นงามจากการเป็น) ผู้รับผิดชอบดูแลความร้อน (ปรุงอาหาร) และจัดเตรียมมัน (ก่อนจะตั้งไฟ)” (มุตตะฟัค อะลียฮฺ บันทีกโดยอัลบุคอรีฮฺตามสำนวนนี้ หมายเลข 5460 และมุสลิม หมายเลข 1663)

■ เมื่อถึงเวลาอาหารค่ำ ก็จงอย่ารีบร้อน

มีรายงานจากอนัส บินมาลิก ว่าท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

«إِذَا وَضَعَ الْعِشَاءُ وَأُقِيمَتِ الصَّلَاةُ فَابْدَأُوا بِالْعِشَاءِ»

ความว่า : “เมื่ออาหารค่ำได้ถูกยกมา พร้อมกับได้ยินเสียงอิกอมะฮฺละหมาด ดังนั้นพวกเจ้าก็จงเริ่มด้วยอาหารค่ำ (ให้เสร็จเรียบร้อยก่อน แล้วจึงค่อยไปละหมาดทีหลัง)” (มุตตะฟัค อะลียฮฺ บันทีกโดยอัลบุคอรีฮฺตามสำนวนนี้ หมายเลข 4563 และมุสลิม หมายเลข 557)

■ มีวิธีรับประทานอาหารในถาดอย่างไร ?

มีรายงานจากอับนุอับบาส ว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

«إِذَا أَكَلَ أَحَدُكُمْ طَعَامًا فَلَا يَأْكُلْ مِنْ أَعْلَى الصَّحْفَةِ وَلَكِنْ لِيَأْكُلْ مِنْ أَسْفَلِهَا فَإِنَّ الْبَرَكَاتِ تَنْزِلُ مِنْ أَعْلَاهَا».

ความว่า : “เมื่อพวกท่านคนใดรับประทานอาหาร เขาจงอย่าเริ่มทานจากด้านบน (หรือตรงกลาง) ของถาด แต่จงเริ่มทานจากด้านล่างของมันก่อน เพราะแท้จริงแล้ว ความบะเราะะกัตจะลงมาจากด้านบนของมัน” (เศาะฮี้หฺ บันทีกโดยอบูดาวูดตามสำนวนนี้ หมายเลข 3730 เศาะฮี้หฺสุนันอบูดาวูด หมายเลข 3173 และบันทีกโดยอิบนุมาญะฮฺ หมายเลข 3277 เศาะฮี้หฺสุนันอิบนุมาญะฮฺ หมายเลข 2650)

■ สิ่งที่ต้องกล่าวและปฏิบัติเมื่อทานอาหารหรือดื่มนม

1. มีรายงานจากอิบนุอับบาส ว่าท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

«إِذَا أَكَلَ أَحَدُكُمْ طَعَامًا فَلْيَقُلِ اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ وَأَطْعِمْنَا خَيْرًا مِنْهُ. وَإِذَا سَقَى لَبَنًا فَلْيَقُلِ اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ وَزِدْنَا مِنْهُ. فَإِنَّهُ لَيَسَّ شَيْءٌ مُجْزِيٌّ مِنَ الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ إِلَّا اللَّبَنُ».

ความว่า : “เมื่อพวกท่านคนใดรับประทานอาหาร เขาก็จงกล่าวว่า “อัลลอฮุมมะ บาริกละนาฟีย์ วะอัฏอิมนาค็อยร็อนมินฮุ” (แปลว่า โอ้อัลลอฮฺผู้เป็นเจ้าของฉัน ขอทรงโปรดประทานความบะเราะะกัตให้แก่เราในสิ่งนี้ และขอให้เราได้รับประทานสิ่งที่ดีกว่านี้อีก) และเมื่อได้ถูกรินนมให้ ก็จงกล่าวว่า “อัลลอฮุมมะ บาริกละนาฟีย์ วะซิดนามินฮุ” (แปลว่า โอ้อัลลอฮฺผู้เป็นเจ้าของฉัน ขอทรงโปรดประทานความบะเราะะกัตให้แก่เราในสิ่งนี้ และขอให้เพิ่มแก่เราอีก) เพราะแท้จริงแล้ว ไม่มีสิ่งใดที่สามารถจะทดแทนอาหารและเครื่องดื่มได้นอกจากนม” (หะสันตามสายรายงานนี้ บันทีกโดยอบูดาวูดตามสำนวนนี้ หมายเลข 3773 เศาะฮี้หฺสุนันอบูดาวูด หมายเลข 3207 และบันทีกโดยอัลติรมิซีย์ หมายเลข 3455 เศาะฮี้หฺสุนันอัลติรมิซีย์ หมายเลข 2749)

2. อิบนุอับบาส เล่าว่า :

«أَنَّ النَّبِيَّ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ- شَرِبَ لَبَنًا ثُمَّ دَعَا بِمَاءٍ فَتَمَضَّمَصَّ وَقَالَ: «إِنَّ لَهُ دَسْمًا».

ความว่า : ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ดื่มนม หลังจากนั้น ท่านก็ได้ขอน้ำแล้วบ้วนปากและกล่าวว่า “แท้จริงแล้ว นมจะมีไขมันอยู่” (มุตตะฟัอะลียฮฺ บันทีกโดยอัลบุคอรี หมายเลข 211 และมุสลิมตามสำนวนนี้ หมายเลข 358)

■ คำกล่าวเมื่อเสร็จจากรับประทานอาหาร

ว่าท่านเราะสูลุลลอฮฺ คือลัลลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลิม ได้กล่าวว่า 1.มีรายงานจากมุอาซ บินอนัส

«مَنْ أَكَلَ طَعَامًا ثُمَّ قَالَ: «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي هَذَا الطَّعَامَ وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةٍ»، غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ».

ความว่า : “ผู้ใดที่รับประทานอาหารแล้วเขากล่าวว่า “ อัลฮัมดุลิลลาฮิลละซี อัญอะมะนี ฮาซันฎาอะฮาม วะเราะชะกะเกาะนีฟิฮิ มิน ฮัยริเหาลิน มินนี วะลากูวะดิน (แปลว่า ขอขอบคุณอัลลอฮฺ ผู้ทรงให้ฉันได้รับประทานอาหารนี้ และได้ประทานอย่างเสนาหาให้แก่ฉันโดยปราศจากพลังและความสามารถใดๆ ของฉัน)” เขาก็จะได้รับการอภัยโทษในความผิดที่ผ่านมาแล้วและความผิดที่ยังไม่เกิดขึ้น” (หะสัน บันทึกลงโดยอบูดาอุดตามสำนวนนี้ หมายเลข 4323 เศาะฮี้หุสุนันอบูดาอุด หมายเลข 3394 และบันทึกโดยอิบนุมาญะฮฺ หมายเลข 3285 เศาะฮี้หุสุนันอิบนุมาญะฮฺ หมายเลข 2656)

2.จากอบีอุมามะฮฺ เล่าว่า :

أَنَّ النَّبِيَّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - كَانَ إِذَا رَفَعَ مَائِدَتَهُ قَالَ «الْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ، غَيْرَ مَكْفِيٍّ، وَلَا مُوَدِّعٍ وَلَا مُسْتَعْنَى عَنْهُ، رَبَّنَا».

ความว่า : ท่านนบี คือลัลลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลิม นั้น เมื่อท่านยกสำรับอาหารออก ท่านจะกล่าวว่า “อัลฮัมดุลิลลาฮิกะซีร็อน ฎ็อยยิบัน มุบาเราะกัน ฟิฮิ ฮัยเราะะมักฟียีน วะลา มุวัตตะอิน วะลา มุสตัหมัน อันฮุ ร็อบบะนา” (แปลว่า ขอขอบคุณต่ออัลลอฮฺอย่างเหลือล้นอย่างคืออย่างจำเริญ โดยพระองค์ไม่ทรงปรารถนาต่อสิ่งใด ไม่เคยถูกเพิกเฉยจากผู้ใดและไม่เป็นผู้ที่ไม่พึงประสงค์ของผู้ใด (ทุกคนต้องพึงประสงค์ในพระองค์) โอ้พระเจ้าของเรา” (บันทึกโดยอัลบุคอรีย์ หมายเลข 5458)

3.จากอบีอัยยูบ อัลอันศอรีย์ เล่าว่า :

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ- إِذَا أَكَلَ أَوْ شَرِبَ قَالَ «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَ وَسَقَى وَسَوَّغَهُ وَجَعَلَ لَهُ مَخْرَجًا».

ความว่า : ท่านเราะสูลุลลอฮฺ คือลัลลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลิม นั้นเมื่อท่านรับประทานอาหารหรือดื่ม ท่านจะกล่าวว่า “อัลฮัมดุลิลลาฮิลละซี อัญอะมะ วะสะกะอวะเสาวะเมาะฮฺ วะญะอะละ ละฮฺ มัคเราะญัน” (แปลว่า ขอขอบคุณต่ออัลลอฮฺ

ผู้ทรงให้อาหาร ให้น้ำดื่มและทำให้มันเป็นของดี และทำให้มันเป็นทางออก (สำหรับฉัน)” (เศาะฮี้หฺ บันทีกโดยอบูดาอูด หมายเลข 3851 เศาะฮี้หฺ สุนันอบูดาอูด หมายเลข 3261)

4.จากอนัส บินมาลิก เล่าว่าท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

«إِنَّ اللَّهَ لَيَرْضَى عَنِ الْعَبْدِ أَنْ يَأْكُلَ الْأَكْلَةَ فَيَحْمَدُهُ عَلَيْهَا أَوْ يَشْرِبَ الشَّرْبَةَ فَيَحْمَدُهُ عَلَيْهَا».

ความว่า : แท้จริงอัลลอฮฺนั้นย่อมพึงพอใจในตัวบ่าวด้วยการที่เขากินอาหารคำหนึ่งแล้วกล่าวขอบคุณต่อพระองค์ หรือดื่มน้ำอีกหนึ่งแล้วกล่าวขอบคุณต่อพระองค์ในสิ่งนั้น” (บันทีกโดยมุสลิม หมายเลข 2734)

5.ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

«اللَّهُمَّ أَطْعَمْتَ وَأَسْقَيْتَ وَأَغْنَيْتَ وَأَقْنَيْتَ وَهَدَيْتَ وَاجْتَبَيْتَ، فَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا أَعْطَيْتَ».

อ่านว่า : อัลลอฮฺมุมะ อักอัมตะ วะอัศก็อยตะ วะอัษนัยตะ วะอักันยิตตะ วะฮะดัยตะ วัจตะบัยตะ ฟะละกัลหัมดุ อะลา มา อะฏ็อยตะ (ความว่า “ โอ้อัลลอฮฺ พระองค์ทรงให้อาหาร ให้เครื่องดื่ม ให้ร่ำรวย ให้เพียงพอ ทรงนำทาง และทรงคัดเลือก ดังนั้น มวลการสรรเสริญในสิ่งที่พระองค์ทรงประทานจึงเป็นของพระองค์เท่านั้น” (เศาะฮี้หฺ บันทีกโดยอะหฺมัด หมายเลข 16712)

6.จากอนัส เล่าว่าท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

«مَا أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَى عَبْدٍ نِعْمَةً فَقَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ. إِلَّا كَانَ الَّذِي أَعْطَاهُ أَفْضَلَ مِمَّا أَخَذَ».

ความว่า : “เมื่อพระองค์อัลลอฮฺทรงประทานสิ่งหนึ่งแก่บ่าวคนหนึ่ง แล้วเขากล่าวว่า “อัลหัมดุลิลลาฮฺ” แน่นอนว่าสิ่งที่พระองค์ทรงประทานนั้นจะเป็นสิ่งที่ประเสริฐที่สุดในบรรดาสิ่งที่เขาเคยรับ” (หะสัน บันทีกโดยอิบนุมาญะฮฺ หมายเลข 3850 เศาะฮี้หฺสุนันอิบนุมาญะฮฺ หมายเลข 3067)

■ เวลาเข้า-ออกบ้านของแขก

อัลลอฮฺ ได้กล่าวว่า :

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَى طَعَامٍ
غَيْرِ نَاطِرِينَ إِنَاهُ وَلَكِنْ إِذَا دُعِيتُمْ فَادْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا
مُسْتَأْذِنِينَ لِحَدِيثٍ» (الأحزاب: 53)

ความว่า : โอ้ บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! สูเจ้าจงอย่าเข้าไปในบ้านใด ๆ ของท่านนบี
เว้นแต่ว่าพวกท่านจะได้อนุญาตเพื่อรับประทานอาหารโดยไม่ต้องรอรเวลา
อาหารสุก ดังนั้น เมื่อสูเจ้าได้รับเชิญก็จงเข้าไป ครั้นเมื่อสูเจ้ารับประทานเสร็จ
ก็จงแยกย้ายกลับ และจงอย่าเป็นผู้ชอบวิสาสะในการสนทนา”(อัล-อหฺซาบ :
53)

■ **คุณากรของแขกให้แก่เจ้าของอาหาร**

1. ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

«اللَّهُمَّ بَارِكْ لَهُمْ فِي مَا رَزَقْتَهُمْ وَاعْفِرْ لَهُمْ وَارْحَمْهُمْ».

อ่านว่า : อัลลอฮุมมะ บาริก ละฮุม ฟี มา เราะซั๊กตะฮุม วัฆฝิรละฮุม วัรหัมฮุม
(ความว่า : โอ้ อัลลอฮฺ! ขอทรงโปรดให้ความจำเริญแก่พวกเขาในสิ่งที่
พระองค์ทรงประทานให้แก่เขา และขอทรงประทานอภัยโทษและปรานีต่อพวก
เขา) (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข 2042)

2. มีรายงานจากอนิส ว่า :

أَنَّ النَّبِيَّ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ- جَاءَ إِلَى سَعْدِ بْنِ عُبَادَةَ فَجَاءَهُ جُنْبُزٌ وَزَيْتٌ
فَأَكَلَ ثُمَّ قَالَ النَّبِيُّ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ- «أَفْطَرَ عِنْدَكُمْ الصَّائِمُونَ
وَأَكَلَ طَعَامَكُمْ الْأَبْرَارُ وَصَلَّتْ عَلَيْكُمْ الْمَلَائِكَةُ».

ความว่า : ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้มาหาสะอัด บินอุบาต๊ะฮฺ
แล้วเขาก็ได้ยกขนมปังกับน้ำมันพืช ท่านจึงรับประทาน หลังจากนั้นท่านนบี ก็
ได้กล่าวว่า “อัฟฎะเราะอะ อินตะกมุสสออิมุน วะอะกะละะ ฆะอะอะมะกumulอับ
รอรฺ วะศ็อลลัต อะลัยกumulมะลาอิกะฮฺ” ความว่า : เหล่าผู้ถือศีลอดได้ละศีลอด
กับพวกท่านแล้ว เหล่าคนดี ได้รับประทานอาหารของพวกท่านแล้ว และเหล่า
มะลาอิกะฮฺต่างได้ขอลหฺุโทษแก่พวกท่านแล้ว (เศาะฮี้หฺุ บันทึกโดยอบูดาวูด
ตามสำนวนนี้ หมายเลข 384 เศาะฮี้หฺุสนันอบูดาวูด หมายเลข 3263 และ
บันทึกโดยอิบนุมาญะฮฺุ หมายเลข 1747 เศาะฮี้หฺุสนันอิบนุมาญะฮฺุ หมายเลข
1418)

■ **คุณากรให้แก่ผู้ที่ให้น้ำดื่มหรือเมื่อเขาต้องการ**

ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

«اللَّهُمَّ أَطْعِمْ مَنْ أَطْعَمَنِي وَأَسْقِ مَنْ أَسْقَانِي.»

อ่านว่า : อัลลอฮุมมะ อัญอิม มัน อัญอะมะเนีย วะอัสกี มัน อัสกอเนีย (ความว่า :
โอ้อัลลอฮฺ ! ขอทรงโปรดให้อาหารแก่ผู้ที่ให้อาหารแก่ฉัน และให้น้ำดื่มแก่ผู้
ให้น้ำดื่มแก่ฉัน) (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข 2055)